Open Universiteit

Commissie kunst en erfgoed

Jaarverslag 2025

Gebruiksaanwijzing digitaal document
Klik in de inhoudsopgave om naar een paragraaf of hoofdstuk te gaan.
Klik op een bladzijdenummer of vignet om naar de inhoudsopgave terug te gaan.
Is dit document in een PDF-viewer geopend, dan kan je ook de bladwijzers gebruiken.

Colofon

Tekst en vormgeving
Commissie kunst en erfgoed
Illustratieverantwoording
Lucie Bastiaens
Cover: OU fotoarchief

U202607620/Lucie Bastiaens

Inhoudsopgave

1. Inleiding **4**
2. Samenstelling Commissie kunst en erfgoed **5**
3. Basis op orde **7**
3.1 Depotvoorzieningen 7
3.2 Verhuisnotitie 7
3.3 Collectieregistratiesysteem 8
3.4 Zoektocht ontbrekende archieven 9
3.5 yOUlearn 9
4. Zichtbaarheid OU-geschiedenis en erfgoed **11**
4.1 Historische tijdlijn op ou.nl 11
4.2 Erfgoed-posts op OU-linkedin 12
4.3 Podcast 'Heerlen Praat Verder' 12
4.4 Kunstwerken OU in bruikleen naar Rechtswinkel 12
5. Vooruitblik op 2026 **14**
Bijlage 1: Verhuisnotitie **15**
Bijlage 2: Bruikleenovereenkomst **20**

1. Inleiding

De Open Universiteit (OU), opgericht in 1984, is een jonge universiteit, zeker in vergelijking met universiteiten als Leiden (1575) of Groningen (1614). Ook de OU mag echter spreken van een eigen interessante historie, met haar (lange) politieke aanloop, als men bedenkt dat al in 1970-1971 de kenmerkende termen *tweedekans* en *tweedeweg* opgeld deden. Zo paste een tweede kans helemaal in het emancipatoire denken van het kabinet Den Uyl (1973-1977) tijdens welke de komst van een open universiteit een forse impuls kreeg. Sinds de definitieve oprichting in 1984 heeft de OU vele bijzondere ontwikkelingen doorgemaakt.

Sinds de start van een erfgoedbeweging door medewerkers van het eerste uur in 2009, en de beschikking over een depot in 2013, zijn er aardig wat artefacten verzameld, zoals politieke beleidsstukken, voorstudies didactiek, programmering, huisstijl, periodieken, computers en natuurlijk de fraaie cursusmaterialen. In 2019 kreeg het verzamelen een meer formele impuls met de oprichting van een Commissie kunst en erfgoed. In september 2020 volgde de aanstelling van een conservator voor 0,2 fte.

In dit jaarverslag worden de werkzaamheden die de Commissie kunst en erfgoed in 2025 heeft uitgevoerd, toegelicht. Ook wordt er kort vooruitgeblikt naar de plannen voor 2026.

2. Samenstelling Commissie kunst en erfgoed

De leden van de Commissie kunst en erfgoed zijn afkomstig uit verschillende afdelingen en faculteiten van de Open Universiteit. In de samenstelling van de Commissie is in 2025 geen verandering gekomen. In alfabetische volgorde zijn de leden van de Commissie: Lucie Bastiaens (Bestuurlijke en Academische Zaken, conservator kunst en erfgoed voor 0,2 fte, secretaris van de Commissie), Katrine Bengtsson (Bestuurlijke en Academische Zaken), Frans Bogaert (oud-medewerker), Pieter de Bruijn (Cultuurwetenschappen), Jan Don (decaan Cultuurwetenschappen, voorzitter van de Commissie), Ivonne Lipsch (Gedrags- en gezondheidswetenschappen), Vivian Rompelberg (Bestuurlijke en Academische Zaken), Véronique Smits (Cultuurwetenschappen, voor secretariële ondersteuning), Wendy de Zee (Rechtswetenschappen).

De Commissie kwam in maart, juni, september en december bijeen om lopende zaken en toekomstige plannen te bespreken*. In deze kwartaal-overleggen stelde de conservator de leden op de hoogte van haar werkzaamheden, werd de voortgang geëvalueerd, en werden er plannen gemaakt, prioriteiten gesteld en taken verdeeld. De werkgroep fungeerde dus als klankbordgroep voor de conservator, maar ook als (mede) uitvoerend orgaan. Daarnaast vonden verschillende besprekingen plaats tussen de conservator en individuele commissieleden.

In december bracht de Commissie een inspirerend werkbezoek aan het pop-up Thermenmuseum en het Provinciaal Archeologisch Depot Limburg (De Vondst) in Heerlen. De rondleiding bij De Vondst leverde de Commissie waardevolle inzichten en concrete ideeën p voor de professionalisering van het eigen depot, waarin zowel de kunstcollectie als de academisch erfgoedcollectie worden bewaard.

Uitleg en demonstratie in het Provinciaal Archeologisch Depot Limburg (De Vondst)

Uitleg en demonstratie in het Provinciaal Archeologisch Depot Limburg (De Vondst)

Naast deze verkenning zette de Commissie kunst en erfgoed in 2025 ook haar doorlopende werkzaamheden voort, zoals het verwerven van nieuwe objecten voor de erfgoedcollectie en het onderhouden van contacten met partners als de Coöperatie Erfgoed Limburg. Daarnaast heeft de Commissie zich gebogen over een aantal specifieke onderwerpen, die hierna worden toegelicht. Ook zijn er, als (nog-)niet-lid, informele contacten met de Stichting Academisch Erfgoed (SAE) waarbinnen nagenoeg alle Nederlandse universiteiten ideeën en ervaringen uitwisselen over het systematisch bewaren van onderwijserfgoed.

* Voor vragen over de Commissie, de kunstcollectie, het academisch erfgoed, of beschikbaarstelling van agenda's en notulen van de vergaderingen: lucie.bastiaens@ou.nl.

3. Basis op orde

3.1 Depotvoorzieningen

Ten eerste heeft de Commissie nagedacht over hoe de depots (inmiddels zo'n 60 vierkante meter, verspreid over drie ruimtes) waarin de kunstcollectie en de academisch-erfgoedcollectie zijn opgeslagen, konden worden verbeterd. Deze bevonden zich deels in zeer warme en krappe ruimtes op de bovenverdieping in Athabasca; bewaarcondities die erg ongeschikt zijn voor, en een negatief effect hebben op de collectiestukken. Wegens interne verhuizingen kwamen er geschiktere ruimtes vrij, op de begane grond in Athabasca. Deze heeft de Commissie in gebruik mogen nemen als depotruimtes en de collecties zijn van de bovenverdieping hier naartoe verhuisd.

3.2 Verhuisnotitie

De plannen van de OU voor nieuwe huisvesting waren voor de Commissie aanleiding om een verhuisnotitie op te stellen. In deze notitie zijn de randvoorwaarden ten aanzien van de depot- en museumruimte voor de kunstcollectie en de academisch-opgesteld. De nieuwe huisvesting biedt namelijk een kans om de collecties op een professionele wijze te gaan beheren:

- Veiliger: met betere beveiliging tegen brand en waterschade, een stabiel binnenklimaat dat schade door vocht, temperatuurschommelingen of licht voorkomt, en het gebruik van juiste opslag- en verpakkingsmaterialen.

- Beter bruikbaar: doordat objecten makkelijker kunnen worden geraadpleegd, uitgeleend of ingezet voor onderwijs, onderzoek en tentoonstellingen.

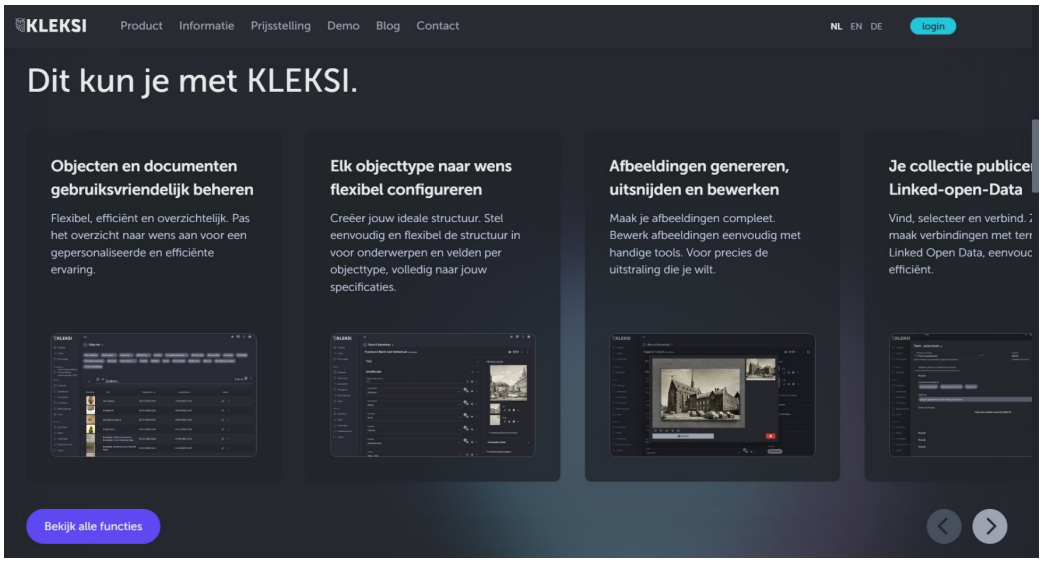
- Beter vindbaar en zichtbaar: dankzij een overzichtelijke, toegankelijke opstelling en registratie, wordt de collectie beter ontsloten waardoor objecten makkelijker gevonden en geraadpleegd kunnen worden, in plaats van onzichtbaar opgeslagen te blijven.

Ter voorbereiding is onderzoek gedaan naar de actuele richtlijnen waaraan een depot voor deze collecties zou moeten voldoen. Hierbij is onder meer gekeken naar het benodigde aantal vierkante meters, het gewenste meubilair (zoals schilderijrekken en verrijdbare archiefstellingen), de locatie van de depotruimte binnen een gebouw, en de ideale klimatologische omstandigheden (temperatuur en luchtvochtigheid) die per materiaalsoort verschillen. Daarnaast is gekeken naar de aanschaf van middelen en materialen die nodig zijn voor professioneel collectiebeheer, zoals ongediertevallen en zuurvrij verpakkingsmateriaal. Op basis van dit onderzoek is een kostenraming gemaakt voor een (verder) geprofessionaliseerd depot, die eveneens in de notitie is opgenomen. De notitie is begin 2026 aangeboden aan, en besproken met het hoofd ITF. De notitie is ook opgenomen als bijlage bij dit jaarverslag.

Naast depotruimte wenst de Commissie ook museumruimte (bij voorkeur grenzend aan, maar niet onderdeel van het depot) en losse vitrines en vergelijkbare voorzieningen in publieke ruimtes. Ook denkt de Commissie graag mee over de aankleding van centrale ruimtes in de nieuwe huisvesting; zo kunnen foto’s van bijzondere gebeurtenissen uit het verleden aan de muren van de nieuwe locatie bijdragen aan het uitstralen van de OU-identiteit en -trots. Denk ook aan portretten van eredoctoren of de projectie van alle mission statement door de jaren heen.

3.3 Collectieregistratiesysteem

Professioneel beheer van de collecties betekent ook dat de digitale collectieregistratie op orde is. Bovendien wil de Commissie graag dat de collecties van de OU ook online vindbaar en zichtbaar worden voor eenieder in Nederland en daarbuiten. Vindbaarheid en zichtbaarheid van een collectie staan of vallen met twee andere voorwaarden: de bestanden moeten voor de lange termijn bewaard blijven (en dus toekomstbestendig worden opgeslagen) en helder gedocumenteerd zijn.

Screenshot webpagina collectieregistratiesysteem Kleksi

In het vorige jaarverslag werd al geschreven over het Take over-project waarbij een groep studenten van de erfgoedopleiding aan de Reinwardt Academie in Amsterdam drie weken lang heeft gewerkt aan een advies hoe dit systeem op de juiste wijze in gebruik te nemen. In 2025 heeft de Commissie diverse pogingen ondernomen om hieraan een vervolg te geven en om dit advies tot uitvoering te brengen. Zo toonde een van deze studenten interesse om tijdelijk als student-assistent hiermee aan de slag te gaan. Wegens gebrek aan budget en de destijds geldende vacaturestop kon dat helaas niet doorgaan. De Commissie is daarna in gesprek geweest met een student afkomstig van dezelfde erfgoedopleiding, die mogelijk als stagiair naar de OU wilde komen. Ook dit ging helaas niet door omdat de betreffende student voor een andere stageplek koos. Daarna heeft de Commissie gezocht naar andere passende (hbo- en wo-) opleidingen waarin stages plaatsvinden, maar ook dit zonder resultaat.

De Commissie heeft daarop besloten zelf een testfase te starten om het collectieregistratiesysteem in ieder geval in gebruik te gaan nemen. De realiteit is echter dat de invoer van de totale OU-collecties in het systeem dermate omvangrijk is dat extra handen noodzakelijk zijn. Daarvoor wil de Commissie proberen een vrijwilligerspool op te zetten, van oud-medewerkers en eventueel andere geïnteresseerde erfgoedvrijwilligers. In 2025 is daartoe een aanzet gegeven, dit krijgt in 2026 verder vorm.

3.4 Zoektocht ontbrekende archieven

De Commissie heeft via verschillende routes geprobeerd om een aantal ontbrekende archieven op het spoor te komen die waardevol zijn voor onze kunst- en academisch- erfgoedcollecties. Voor de kunstcollectie gaat het om het archief van de Stichting Kunst Open Universiteit die rond 1995 heeft bestaan. De Commissie verwacht dat hierin belangrijke informatie zit over de (aanschaf van de) kunstcollectie van de OU. Daarnaast gaat het om persoonlijke archieven van prominente oud-OU-medewerkers en -kwartiermakers zoals prof. Ruud de Moor. Deze zouden een zeer waardevolle toevoeging zijn aan onze academisch-erfgoedcollectie en een belangrijke bron van informatie over bepaalde ontwikkelingsfases in de geschiedenis van de OU.
Deze behoorlijk tijdrovende zoektocht heeft in het verslagjaar nog geen resultaat opgeleverd. In 2026 zullen nog een paar pogingen worden gedaan.

3.5 yOUlearn

Een van de prioriteiten die de Commissie al in het vorige jaarverslag aanmerkte, is het bewaren van yOUlearn. Het feit dat dit unieke stuk academisch erfgoed op 1 juli van het verslagjaar uit de lucht zou gaan, vormde voor de Commissie aanleiding om vooronderzoek te doen en informatie in te winnen hoe een digitale leeromgeving eigenlijk bewaard kan worden. Daartoe zijn gesprekken gevoerd met experts op gebied digitaal erfgoed in Nederland, zoals het Netwerk Digitaal Erfgoed en de Koninklijke Bibliotheek.
Vervolgens heeft de Commissie een plan van aanpak gemaakt om zowel de ontwikkelingsfase als de gebruikersfase van yOUlearn te bewaren: interviews met betrokkenen, geschreven documenten in Pure, introductie- en uitlegvideo's in het Mediaportaal, gescripte video's, en bestanden/pdf's van cursussen (webarchivering). Het uiteindelijke doel is om op ou.nl/geschiedenis een tabblad te maken waar al deze informatie samenkomt.

In lijn met dit plan zijn al vóór 1 juli van het verslagjaar verschillende stappen gezet, omdat daarvoor de toegang tot yOUlearn essentieel was. Samen met ECO is er een schermopname gemaakt van alle functies van yOUlearn aan de hand van één cursus, om zo de gebruikers-ervaring vast te leggen. ECO kan dit materiaal nog monteren tot een promotievideo of andere publieksvriendelijke video's, eventueel voorzien van een voice-over. Ook is er een aantal illustratieve cursussen als pdf bewaard. Oral history interviews met betrokkenen (onderwijs-kundigen, technisch ontwikkelaars, docenten, studenten) zijn een zeer interessante en informatieve bron waardoor we meer te weten kunnen komen over de aanleiding van yOUlearn, de verschillende ontwikkelingsfases en de gebruikerservaringen. Deze kosten echter veel tijd in voorbereiding en uitvoering. Dit geldt ook voor de andere elementen uit het plan van aanpak. Gebleken is dat het voor de Commissie niet haalbaar is om dit traject binnen de bestaande, zeer beperkte uren goed uit te voeren. Daarom wordt in 2026 een apart projectvoorstel ingediend om het bewaren van yOUlearn structureel op te kunnen pakken.

Een consequentie van het verdwijnen van yOUlearn was dat ook de pagina over ‘Mijn stad’ verloren zou gaan. Ter gelegenheid van het Jaar van de Mijnen ontwikkelde de Open Universiteit in 2015 de website ‘Mijn Stad’, over de geschiedenis van Heerlen in de twintigste eeuw in relatie tot de opkomst en ondergang van de mijnindustrie. De site combineert een historische schets met uitgebreide interviews met experts en sleutelfiguren en met historische kaarten van de stedelijke groei. De website is daarmee niet alleen educatief waardevol voor het voortgezet onderwijs, maar bevat ook uniek en niet meer te reproduceren bronmateriaal over een voor Heerlen ingrijpende periode (denk ook aan de komst van de OU als compensatorische herstructureringsmaatregel voor de mijnsluitingen), wat het bewaren ervan extra belangrijk maakt. Met hulp van andere afdelingen binnen de OU heeft de Commissie ervoor gezorgd dat deze pagina is gemigreerd naar https://www.ou.nl/web/mijn-stad.

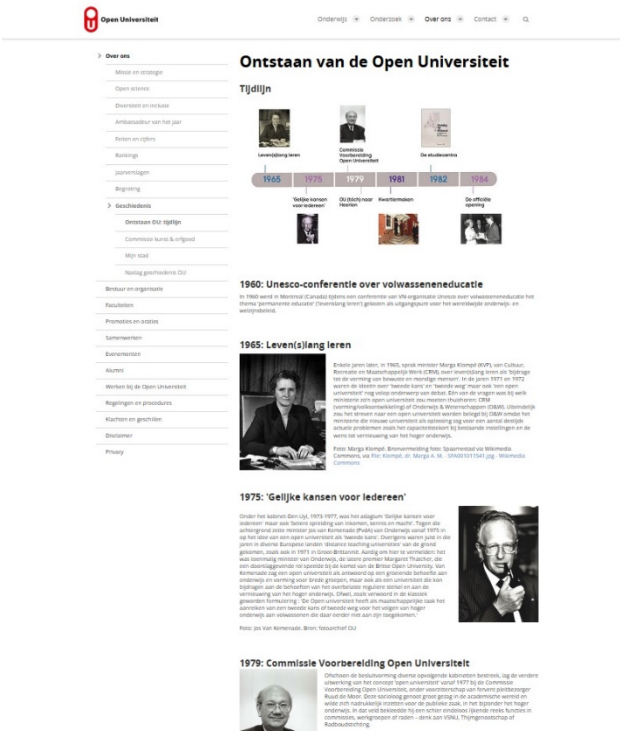
Screenshot van de nieuwe 'Mijn stad' pagina

4. Zichtbaarheid OU-geschiedenis en erfgoed

4.1 Historische tijdlijn op ou.nl

Ten eerste heeft de Commissie gewerkt aan een herziening van de historische tijdlijn op de website van de OU (zie: https://www.ou.nl/ontstaan-ou-tijdlijn). Daarbij is gekozen voor een nieuwe aanpak, waarbij de tijdlijn niet langer enkel gebaseerd is op objecten uit het depot, met daarbij een leuk verhaaltje. Zo vroegen de historici binnen de Commissie (terecht) om een meer wetenschappelijk-historische inkadering van de OU-geschiedenis. De Commissie heeft gemeend die vooral te vinden in de instellingsplannen doorheen alle jaren, niet in de laatste plaats vanwege de koerswijzigingen (sleutelmomenten/cesuren) die mede ingegeven zijn door het telkens aantreden van nieuwe rectoren respectievelijk collegevoorzitters. Of de ambitieuze plannen vervolgens daadwerkelijk zijn uitgevoerd, toetst de Commissie aan de hand van de jaarverslagen.

De uitwerking van de tijdlijn bleek een omvangrijke opdracht. Er is in het verslagjaar belangrijke vooruitgang geboekt met het vaststellen en beschrijven van de verschillende periodes. In 2026 gaat de Commissie hiermee verder. De periodisering van de geschiedenis vereist namelijk zorgvuldige historische duiding waarvoor ook (oud-)OU-medewerkers zijn gevraagd mee te denken. De nieuwe aanpak vereist ook een verantwoording, deze is wel al beschreven. Aan de vormgeving van de nieuwe tijdlijn wordt in 2026 gewerkt.

Screenshot van de huidige tijdlijn

4.2 Erfgoed-posts op OU-linkedin

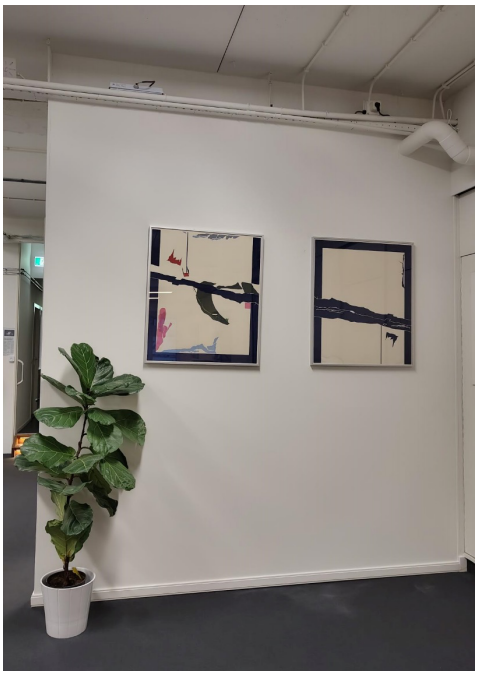
De Commissie heeft ook gezocht naar andere manieren om de OU-geschiedenis en het OU-erfgoed meer onder de aandacht te brengen van een breed publiek (medewerkers, oud-medewerkers, studenten, alumni en andere geïnteresseerden). In overleg met medewerkers van communicatie is ervoor gekozen om met regelmaat een bericht op de Linkedin-pagina van de OU te plaatsen. Het bereik is dan meteen groot. De uitwerking hiervan is in 2026 opgepakt.

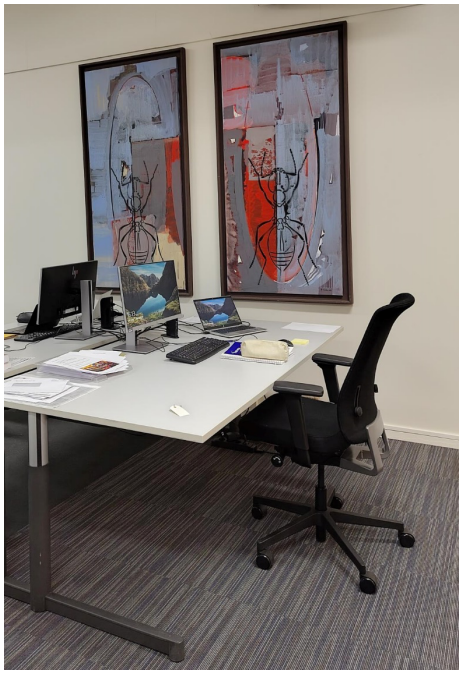
4.3 Podcast 'Heerlen Praat Verder'

In december van dit verslagjaar werd de Commissie benaderd door Marco Smeets, OU-medewerker en maker van de podcast ‘Heerlen Praat Verder’. Het uitroepen van de Open Universiteit tot beste universiteit in de Keuzegids 2026, was aanleiding voor een gesprek over het verleden en de toekomst van de OU met CvB-voorzitter Nicole Ummelen en met Frans Bogaert, oud-medewerker en lid van de Commissie kunst en erfgoed: https://www.ou.nl/-/podcast-heerlen-praat-verder%E2%80%A6-over-de-open-universiteit.

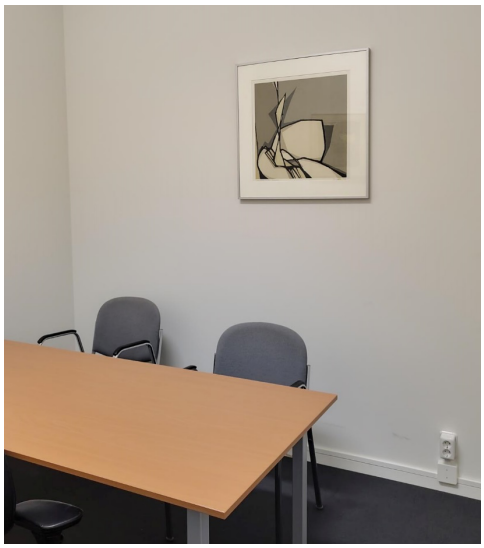
4.4 Kunstwerken OU in bruikleen naar Rechtswinkel

In de loop van 2025 benaderde de Rechtswinkel Heerlen, onderdeel van de OU, de Commissie met het verzoek een selectie kunstwerken uit de OU-collectie beschikbaar te stellen ten behoeve van de inrichting van de nieuwe locatie aan de Geleenstraat in Heerlen. Daartoe heeft de Commissie ten eerste deze locatie bezocht om de beveiliging en de mogelijkheden voor het ophangen van kunst te beoordelen. Natasja Montulet, coördinator van de Rechtswinkel, heeft vervolgens een selectie gemaakt van een aantal kunstwerken. Daarvan heeft de Commissie een objectenlijst opgesteld waarin van de geselecteerde kunstwerken alle relevante details (zoals afmetingen) zijn vastgelegd inclusief foto’s van de betreffende werken. De Commissie heeft ook een concept gemaakt voor een bruikleenovereenkomst die vervolgens ter controle is voorgelegd aan de juristen van de OU. Na positief advies van hen is de bruikleenoverkomst ondertekend en zijn de kunstwerken van de OU naar de Rechtswinkel vervoerd, waar deze zijn opgehangen en sindsdien de Rechtswinkel verfraaien.
De Commissie is zeer zorgvuldig aan de slag gegaan met het maken van een format voor een bruikleenovereenkomst en objectenlijst die als basis kan dienen bij andere bruiklenen in de toekomst. De Commissie juicht het tentoonstellen van de kunstcollectie sterk toe en hoopt dat dit in de toekomst nog meer zal gebeuren met de werken die nu in het depot staan.

Kunst uit de kunstcollectie van de OU in de Rechtswinkel

5. Vooruitblik op 2026

De Commissie kunst en erfgoed heeft in een jaarplan een aantal prioriteiten aangemerkt voor 2026:

- verder werken aan ‘de basis op orde’;

- indienen van een projectaanvraag voor het bewaren van yOUlearn;

- werven van een stagiaire;

- werven van, en aan de slag met vrijwilligers (prioriteit: oud-medewerkers).

Bijlage 1: Verhuisnotitie

Notitie wensen toekomstige huisvesting
kunst- en erfgoedcollectie Open Universiteit

Inhoud

Inleiding 1
Depoteisen 1

Inleiding

In het kader van de nieuwe huisvestingsplannen van de Open Universiteit legt de Commissie kunst en erfgoed in deze notitie haar wensen vast met betrekking tot de plaatsing en het beheer van de kunst- en erfgoedcollectie op een toekomstige locatie. De commissie hecht er waarde aan om actief betrokken te zijn bij de (mede)inrichting van de depotruimte. De bijbehorende eisen zijn opgenomen in de onderstaande tabel.

Voorafgaand aan de verhuizing wil de commissie aanwezig zijn bij het inpakken van de collectie. Op die manier kan zij de dozen nummeren, de inhoud registreren en bij aankomst op de nieuwe locatie controleren of de volledige collectie is overgekomen. Ook kunnen de dozen dan direct op de juiste plek worden geplaatst (bijvoorbeeld schilderijen in de daarvoor bestemde schilderijenstelling).

Let op: het hanteren van de collectie – met name tijdens transport of verhuizing – brengt het grootste risico op beschadiging van objecten met zich mee. Zorgvuldigheid in deze fase is daarom essentieel.

Ook zou de Commissie kunst en erfgoed graag willen meedenken over de aankleding van de nieuwe huisvesting. Onder meer fotomateriaal uit de collectie kan worden ingezet om centrale ruimtes, vergaderruimtes e.d. aan te kleden om zo de OU-identiteit naar voren te brengen.

In de onderstaande tabel zijn de belangrijkste eisen voor het depot opgenomen, onderverdeeld in de categorieën: ‘gebouw’, ‘meubilair’ en ‘verpakkingsmaterialen’.

Depoteisen

Wat (checklist)	**Hoe**	**Waarom**
	Gebouw	
○ Depot op geschikte locatie in het gebouw	• Plaats depot midden in het gebouw	• Kelder = overstromingsgevaar • Bovenste etage = warmste = slecht voor collectie • Buitenkant = licht = slecht voor collectie
○ Depotruimte	• Er is 120 m2 depotruimte nodig	• Er is voldoende ruimte nodig om de kunst- en erfgoedcollectie op slaan • Kunst: 20-24 uitschuifbare schilderijrekken (voor ca 450 kunstwerken). Minimaal benodigde ruimte (efficiënt ingericht): ca. 48 m^2. Ruime en veilige schatting (incl. loopruimte en werkruimte): ca. 56 m^2 • Erfgoed/archief: 60 m2 • Ruimte voor werkplek, gangpaden e.d.
○ Museum/expositieruimte	• 20 m2 museum/expositieruimte aan het depot (niet ín het depot)	
○ Depotbeheer door conservator commissie kunst en erfgoed	• Alleen de beveiliging van de Open Universiteit + de conservator van de commissie kunst en erfgoed hebben een sleutel van het depot	• De commissie kunst en erfgoed is verantwoordelijk voor de collectie

Wat (checklist)	**Hoe**	**Waarom**
○ Zo clean mogelijke inrichting	• Geen ramen • Geen plinten • Leid waterleidingen om het depot heen om lekkage te voorkomen • Geen sprinklerinstallatie, maar bij voorkeur blussystemen met inert gas.	• Voorkomen van kieren en gaten waar schimmels en beestjes in kunnen nestelen en wonen (deze veroorzaken schade aan collectie) • Voorkomen van stof • Voorkomen van schades door bv. water • Voor archief- en erfgoeddepots zijn blussystemen met inert gas (zoals Inergen of Argon) het meest geschikt, omdat ze brand effectief bestrijden zonder schade aan de collectie te veroorzaken. Watermistsystemen vormen een eventueel alternatief met beperkt risico op waterschade. Traditionele sprinklers en CO_2-systemen zijn minder wenselijk vanwege het risico op schade aan objecten of gevaar voor personen.
○ Vermijd direct zonlicht/daglicht	• Een depotruimte zonder ramen (voorkeur!) • Indien er wel ramen zijn: lamellen, rolgordijnen, luiken, die niet automatisch worden geopend/gesloten, UV-werend glas, UV-werende folie op ramen	• Zonlicht veroorzaakt grote schommelingen in temperatuur (is zeer slecht voor collecties) • UV-straling veroorzaakt verkleuring, vervaging, broosheid van materialen
○ Vermijd onnodig kunstlicht	• Richt lampen niet direct op de collectie • Hang lampen zover mogelijk van collectie af (min. 4 meter) • Gebruik bij voorkeur LED-verlichting	• Let op! Kunstlicht veroorzaakt verkleuring, vervaging, broosheid materialen

Wat (checklist)	**Hoe**	**Waarom**
	• Licht automatisch uit na 5 minuten (en weer aan bij beweging)	• LED-lampen hebben de laagste hoeveelheid UV-straling (dus beste keus)
○ Zet de collectie niet tegen de buitenmuren aan	• Houd ten minste 5 cm afstand van buitenmuren	• Buitenmuren zijn 's winters vochtiger en kouder dan andere muren
○ Plaats kasten zodanig dat ramen en deuren er niet tegen aan komen	• Zorg dat deuren en ramen niet tegen collecties aankomen	• Ramen en deuren kunnen schades geven aan collecties
○ Plaats collectie niet vlak bij radiator, ventilator, lampen	• Idealiter geen radiatoren maar indirecte verwarming zoals vloerverwarming • Indien radiatoren: zorg voor minimaal 1 meter afstand tussen de collectie en radiatoren • Indien ventilator: collectie niet in de luchtstroom plaatsen • Plaats collecties die koud moeten staan (verpakt) in een koelkast	• Schommelingen in temperatuur en luchtvochtigheid zijn funest (papier gaat bobbelen, verf gaat barsten, hout trekt krom, metaal corrodeert) • Luchtstromen zorgen voor uitdroging
○ Zorg voor stabiel binnenklimaat	• Zet de verwarming of airconditioner niet plotseling aan of uit • Laat in weekenden temperatuur niet meer dan paar graden zakken • Probeer overgang van en naar stookseizoen geleidelijk te laten plaatsvinden • Plaats dataloggers in het depot met een app om metingen bij te houden (monitoring)	• Het klimaat in de omgeving van collecties heeft grote invloed op de conditie van collecties. Met klimaat wordt bedoeld: temperatuur, luchtvochtigheid, licht (straling, bv. UV), verwarmingsbronnen • Schommelingen in temperatuur en luchtvochtigheid zijn funest (papier gaat bobbelen, verf gaat barsten, hout trekt krom, metaal corrodeert) • Vooral organisch materiaal reageert op verandering, streeft naar evenwicht met omgeving

Wat (checklist)	**Hoe**	**Waarom**
		• De luchtvochtigheid is afhankelijk van de temperatuur. Dus als je temperatuur goed regelt, regel je ook relatieve luchtvochtigheid • Warme lucht bevat meer vocht als koude lucht. Dus op vochtige dag kan oplossing zijn om temperatuur iets te verhogen
○ Zorg voor juiste temperatuur en relatieve luchtvochtigheid	• In de depotruimte moet een stabiele temperatuur tussen de 18-20 graden worden behouden • Specifieke materialen dienen gekoeld te worden bewaard: een koelkast voldoet hiervoor	• We hebben te maken met verschillende objecten en soorten materialen: papier, schilderijen, foto's, negatieven, dia's, filmrollen, floppydisks, cd's, videobanden, metalen, plastics.
○ Schoonhouden	• Instructies voor schoonmakers: Instructie meegeven en ophangen (ook met plaatjes) • Zorg dat alles stofvrij blijft • Gebruik altijd schone en droge stofdoeken • Gebruik alleen droge doeken, zonder schoonmaakmiddelen • Laat de collectie staan (niet verplaatsen). Maak schoon rondom de collectie, zonder eraan te komen • Plaats insectenvalletjes terug op hun oorspronkelijke plek	• Stof trekt vocht aan • Vocht (bv door met water schoon te maken) kan schimmelvorming veroorzaken + is voedingsbodem voor ongedierte • Schoonmaakmiddelen kunnen collectie aantasten • Schimmel en ongedierte beschadigen collecties (eten ervan, poepen erop, nestelen erin, wonen erin)

Wat (checklist)	**Hoe**	**Waarom**
Meubilair		
○ Koelkast	• Reguliere vrijstaande 'huis-tuin-keuken' koelkast voldoet, zo'n 450-600 liter • Letten op temperatuurstabiliteit: kies een model met digitale regeling en minimale fluctuatie. Lage trillingen: Belangrijk voor kwetsbare objecten zoals dia's of emulsies. UV-bescherming: Vermijd modellen met glazen deuren zonder UV-filter. Luchtvochtigheidscontrole: Sommige modellen bieden actieve vochtregeling • Prijsindicatie: 600-800 euro	• Sommige collecties moeten koel worden bewaard • Er bestaan ook professionele erfgoedkoelers, die zijn echter erg prijzig
○ Stellingkast papier, voorwerpen ○	• Verrijdbare stellingskast • Prijsindicatie is lastig te geven zonder op maat gemaakte offerte. De prijs is o.a. afhankelijk van aantal verrijdbare kasten, het type kasten, de hoogte en diepte ervan, het railsysteem en de montage. We verwachten een prijs tussen de 25.000 en 60.000 euro.	• Ruimtebesparend • Goede en professionele opslag en bescherming materialen

Wat (checklist)	**Hoe**	**Waarom**
○ Stellingskast schilderijen ○	• Uitschuifbare schilderijenrekken • Ook hiervoor is een prijsindicatie lastig te geven zonder op maat gemaakte offerte. Voor 20-24 uitschuifbare schilderijrekken, inclusief railsysteem, montage en installatie verwachten we een prijs tussen 28.000 en 42.000 euro.	• Ruimtebesparend • Goede en professionele opslag en bescherming van schilderijen e.d.
○ Ladekast 	• Prijsindicatie € 800	• Goede opslag voor tekeningen, etsen e.d.
○ Werktafel	• Ongeveer 160cm x 100cm (kunnen ook twee bureaus tegen elkaar zijn)	• Voor het ordenen, verpakken etc. van collecties
○ Flexplek	• Bureau (in hoogte verstelbaar) • Bureaustoel (verstelbaar) • Beeldscherm • Toetsenbord	• Eén werkplek voor bv. invoer collecties

Wat (checklist)	**Hoe**	**Waarom**
	• Muis • Dockingstation	
○ Kast voor opslag verpakkingsmaterialen	• Bestaande kasten voldoen (hoeft voorlopig niet apart te worden aangeschaft)	• Er moeten nog veel collecties worden verpakt • Collectie wordt steeds aangevuld (bv. als iemand uit dienst gaat)
○ Datalogger met app	• Hiermee monitoren we de temperatuur en relatieve vochtigheid • Prijsindicatie: 150 euro	• Voor goed collectiebeheer is het belangrijk om de temperatuur en de luchtvochtigheid te monitoren • Meest eenvoudige variant meet temperatuur en relatieve vochtigheid: belangrijk om deze op juiste hoogte en stabiel te houden • Monitoring via app maakt tijdig ingrijpen makkelijk/mogelijk
Verpakkingsmaterialen Denk aan archiefdozen, etiketten, insectenvallen e.d. Totaalbedrag: 1579,60 euro (incl. btw) (gespecificeerde berekening op te vragen bij de commissie kunst en erfgoed) Post onvoorziene kosten: 250 euro		

Bijlage 2: Bruikleenovereenkomst

Open Universiteit

BRUIKLEENOVEREENKOMST [nummer]

De ondergetekenden,

1. De commissie kunst en erfgoed van de Open Universiteit, zetelende te (6419 AT) Heerlen, aan de Valkenburgerweg 177, hierbij vertegenwoordigd door mevrouw L. Bastiaens, conservator commissie kunst en erfgoed verder te noemen: "Bruikleengever".

En:

2. [naam organisatie/bedrijf], gevestigd te [adres], vertegenwoordigd door [naam] verder te noemen: "Bruikleennemer".

gezamenlijk te noemen: "Partijen"

zijn onder de bijgevoegde voorwaarden betreffende bruikleen het volgende overeengekomen:

Artikel 1: Algemeen

1. Bruikleengever geeft aan Bruikleennemer in bruikleen de volgende objecten zoals vermeld aan de in deze overeenkomst gehechte bijlage 1 (hierna te noemen: de objecten).
2. De objecten worden in bruikleen gegeven ten behoeve van [nader invullen].
3. Indien van toepassing: de Bruikleengever wenst in de expositie en bij eventuele publicaties aldus te worden genoemd: Open Universiteit/commissie kunst en erfgoed, Heerlen.

Artikel 2: Duur

1. De bruikleen vangt aan op het moment dat de objecten worden ingepakt om het depot van de commissie kunst en erfgoed (zetelend aan Valkenburgerweg 177 te Heerlen) te verlaten op [dag, maand, jaar] tot het moment dat Bruikleengever bevestigt de objecten in
dezelfde (goede) staat retour te hebben ontvangen en de objecten zijn gecontroleerd bij het depot van de commissie kunst en erfgoed. De in de bijlage benoemde objecten die door Bruikleengever in bruikleen worden gegeven, kunnen worden afgehaald bij de conservator van de commissie kunst en erfgoed te Heerlen tegen overlegging van deze bruikleenovereenkomst.
2. Deze overeenkomst is – gelet op het gestelde in het eerste lid - aangegaan voor de duur van vijf jaar en zal derhalve lopen tot [dag, maand, jaar].

1

CONCEPT

Open Universiteit

3. De bruikleen eindigt voortijdig door opzegging van de Bruikleennemer en/of door het niet nakomen van de zorgplicht van de Bruikleennemer, dit ter beoordeling van de Bruikleengever. De bruikleen eindigt ook voortijdig wanneer de objecten niet (langer) worden getoond door Bruikleennemer.
4. Indien Bruikleennemer een externe partij van de Open Universiteit is: indien de Bruikleennemer na het (al dan niet voortijdige) einde van de bruikleenovereenkomst niet onmiddellijk voldoet aan een verzoek van Bruikleengever tot teruggave van het object of de objecten, verbeurt bruikleennemer, onverminderd en naast en boven op bruikleengevers recht op volledige schadevergoeding, een boete van € 150,- voor iedere dag, dat Bruikleennemer, na bij aangetekende brief door Bruikleengever aangemaand te zijn, niet aan het verzoek van Bruikleengever heeft voldaan.
5. Als een object of de objecten tijdelijk voor onderzoek, restauratie of bijzondere tentoonstellingen elders nodig is/zijn, moet de Bruikleennemer op verzoek van de Bruikleengever het object voor deze periode afstaan. Dit wordt tijdig kenbaar gemaakt aan Bruikleennemer. In dat geval zijn vervoer en verpakking voor rekening en verantwoording van de Bruikleengever en kan de bruikleentermijn desgewenst met eenzelfde periode en onder dezelfde voorwaarden worden verlengd.
6. Alle kosten, gemaakt aan de in de bijlage benoemde objecten tijdens de duur van deze overeenkomst, voor zover een gevolg van het gebruik van de zaken en strekkende tot normaal onderhoud, zijn voor rekening van de Bruikleennemer.
7. De in de bruikleenovereenkomst vermelde periode mag niet worden overschreden, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Bruikleengever.
8. Uiterlijk twee weken voor het einde van de looptijd van deze overeenkomst maakt de Bruikleennemer met de Bruikleengever een afspraak voor het tijdstip van retourneren van de objecten.

Artikel 3: Zorgplicht

1. De bruikleen is niet overdraagbaar. De bruikleen geschiedt voor rekening en risico van Bruikleennemer.
2. Het is de Bruikleennemer verboden om zonder schriftelijke toestemming van Bruikleennemer de in de bijlage benoemde zaken te verplaatsen buiten de locatie: [adres].
3. Middels ondertekening van deze bruikleenovereenkomst verklaart Bruikleennemer dat de objecten (Bijlage 1) en het vervoer zoals genoemd in lid 3 van dit artikel voldoende zijn verzekerd.
4. De Bruikleennemer verplicht zich alle maatregelen te treffen die van een goed beheerder mogen worden verwacht, waaronder adequate beveiliging tegen brand, waterschade, inbraak, diefstal, vermissing en beschadiging. Tevens draagt de Bruikleennemer zorg voor een zorgvuldige plaatsing of ophanging van de objecten, waarbij onder meer direct zonlicht, plaatsing boven een warmtebron/bij verlichting/tegen buitenmuren worden vermeden. Bij verlies, beschadiging of verandering in de toestand dient de Bruikleennemer de Bruikleengever direct schriftelijk (en bij voorkeur ook telefonisch) op de hoogte te brengen.

Open Universiteit

5. Kosten van herstel van schade opgelopen tijdens de bruikleenperiode zijn voor de Bruikleennemer.
6. De wijze waarop de Bruikleennemer het beheer uitvoert, kan door Bruikleengever worden geïnspecteerd.

Artikel 4: Toepasselijk recht en geschillen

1. Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.
2. Alle geschillen welke mochten ontstaan naar aanleiding van deze overeenkomst, zullen worden beslecht door de bevoegde rechter.

Artikel 5: Bijlagen

1. Objectenlijst behorende bij bruikleenovereenkomst [nummer]

Deze bijlage maakt integraal onderdeel uit van deze overeenkomst.

Bruikleennemer, **Bruikleengever,**

Conservator commissie kunst en erfgoed

Mevrouw L. Bastiaens

CONCEPT

Commissie kunst en erfgoed bezoekadres: Valkenburgerweg 177, 6419 AT Heerlen
postadres: Postbus 2960, 6401 DL Heerlen, +31 (0)45 - 576 2888 www.ou.nl/geschiedenis